

Інформаційна записка Центрального комітету Профспілки металургів і гірників України про стан виконання Галузевої угоди ГМК України у 2017 році

При підготовці Інформаційної записки використовувалася інформація, яку було надано первинними та територіальними комітетами Профспілки за формою, затвердженою постановою Президії ЦК ПМГУ, фахівцями Профспілки за результатами моніторингу дотримання прийнятих Сторонами зобов'язань по Галузевій угоді ГМК України на 2011-2012 роки, результати аналізу чинних колективних договорів підприємств, а також матеріали, розміщені у засобах масової інформації та мережі "Інтернет".

Згідно Постанови Президії ЦК ПМГУ № П-8-1 від 13.09.2011р. **ЦК ПМГУ контролює виконання 14 зобов'язань Галузевої угоди ГМК України на 2011-2012 роки** (далі – **ГУ, Угода**), яка згідно чинному законодавству, п.1.11 Угоди та Постанови VIII Пленуму ЦК ПМГУ від 28.05.2013 року **продовжує діяти до укладення нової Угоди.**

На жаль, процес укладення нової Галузевої угоди ГМК України був призупинений з причини небажання сторони роботодавців приймати пропозиції сторони профспілок щодо найсуттєвіших, у першу чергу зарплатних, норм її проекту.

Аналіз виконання **розділу I «Загальні положення» Угоди** висвітлює наступне.

У минулому році на більшості підприємств ГМК діяли та виконувалися колективні договори, укладені у відповідності з Галузевою угодою ГМК України на 2011-2012 роки. Переважна більшість основних зобов'язань діючої ГУ, які знаходяться на контролі ЦК ПМГУ, у колективних договорах підприємств галузі відображені. Зазначене свідчить про те, що **п. 1.7 Угоди виконувався частково.**

Аналіз виконання зобов'язань **розділу II «Сприяння розвитку виробництва, забезпечення продуктивної зайнятості, запобігання банкрутству підприємств»** свідчить, що Сторона власників вживала певних заходів, спрямованих на забезпечення конкурентоспроможності продукції, стабілізацію і поліпшення фінансово-економічного стану підприємств ГМК, але покращити динаміку виробничої діяльності галузі не вдалося – навпаки, вона навіть дещо погіршилася. При цьому поліпшилася економічна складова, хоча загальна ситуація в ГМК залишилася нестабільною.

Так, за 12 місяців 2017 року знизився рівень випуску основних видів продукції, що є наслідком втрати частини потужностей на непідконтрольній Україні території, неритмічної роботи деяких підприємств, а також несвоєчасного й не в повному обсязі забезпечення підприємств сировинними матеріалами через незадовільну роботу ПАТ «Укрзалізниця». Ситуація зниження обсягів виробництва основних видів продукції пов'язана також із гострою конкуренцією на зовнішніх ринках, високою енерго- і матеріалоємністю вітчизняної металопродукції (*поряд із здорожчанням енергоносіїв і сировини вона призводить до подальшого підвищення собівартості*), слабким та дуже повільним розвитком внутрішнього ринку споживання металопродукції, значною технологічною відсталістю підприємств галузі.

Переважно експортноорієнтований і залежний від зростання світового ВВП ГМК України у 2017 році при зменшенні загальних обсягів виробництва і експортного тоннажу металопродукції продемонстрував зростання валютної виручки від її експорту (*за підсумками 2017 року валютна виручка тільки від експорту металопродукції збільшилася на 8 % та склала 6,4 млрд \$, тоді як у 2016 році вона становила 5,9 млрд \$ США, що пояснюється збільшенням експортних цін у доларовому еквіваленті*).

Експорт металопрокату за 2017 рік склав 15,1 млн т проти 17,7 млн т або 85,3% від досягнутого у 2016 році. Питома вага експорту металопрокату у загальному обсязі виготовленого металопрокату становить 82% та залишилась на рівні 2016 року. Питома вага споживання прокату на внутрішньому ринку (з урахуванням імпорту) склала 4,5 млн тон проти 4,7 млн тон або 95,7% від досягнутого у 2016 році.

За даними ОП "Укрметалургпром" загалом по металургійних підприємствах за підсумками 2017 року чистий дохід від реалізації продукції склав 283 млрд грн. (у порівнянні з 2016 роком він збільшився на 84 млрд грн. або на 42%). Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування склав 5,9 млрд грн. проти 7,3 млрд грн. у 2016 році.

Дебіторська заборгованість за рік збільшилася на 55 млрд грн. і станом на 1 січня 2018 року склала 148 млрд грн. Кредиторська заборгованість за рік збільшилася на 75 млрд грн. і станом на 1 січня 2018 року склала 197 млрд грн.

Протягом 2017 року металургійним підприємствам було відшкодовано 26,4 млрд грн. податку на додану вартість або на 26,2 % більше, ніж у 2016 році.

Порівняно з 2016 роком у 2017 році обсяги виробництва склали:

- залізної руди і концентрату - 73,4 млн тон або 97,4%;
- чавуну – 20,2 млн тон (85,3%);
- сталі – 21,4 млн тон (88,4%);
- прокату – 18,3 млн тон (85,3%);
- коксу – 10,4 млн тон (81,7%);
- труб – 1,049 млн тон (123,6%).

П. 2.1 Угоди виконаній частково.

Станом на 16 січня 2017 року на контрольованій Україною території в роботі перебувало 21 з 21 (100%) діючих доменних і 8 із 9 (89%) мартенівських печей, 15 із 16 (94%) конвертерів, 6 із 15 (40%) електропечей.

Гострою залишається проблема зайнятості. Чисельність працюючих на більшості підприємств по всіх регіонах зменшувалась.

Середньооблікова чисельність працівників, зайнятих на добуванні металевих руд, за 2017 рік склала 70020 чол. або 97,7% проти минулого року, на виробництві коксу та коксопродуктів – 8887 чол. або 61,9%, у чорній металургії – 108733 чол. або 86,7%, на виробництві труб та фітінгів зі сталі – 13713 чол. або 87,8%, на виробництві дорогоцінних та інших кольорових металів – 10260 чол. або 95,3%.

Зниження чисельності обумовлене головним чином скороченням обсягів виробництва, а також оптимізацією чисельності, передачею на аутсорсинг функцій допоміжних служб на окремих підприємствах, добровільним звільненням працівників, що досягли пенсійного віку, також виїздом працівників для працевлаштування за кордоном.

На окремих підприємствах рівень зниження чисельності працюючих порівняно з 2016 роком, зокрема, склав:

- ПАТ «Запоріжсталь» - 10,9%,
- ПрАТ «Маріупольський металургійний комбінат ім. Ілліча» – 9,2%,
- ПАТ «Інтерпайп Новомосковський трубний завод » - 7,7%,
- ПАТ «ПВП Кривбасвибухпром» - 7,5%,
- ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» - 6,7%,
- ПАТ «Південний ГЗК» - 6,6%,
- ТОВ «ВСМПО Титан Україна» - 6,2%.

Разом з тим, деяким підприємствам вдалося збільшити чисельність працюючих у порівнянні з 2016 роком, зокрема чисельність працюючих зростає:

- у ТОВ «ДМЗ Комінмет» - на 61,1%,
- ПрАТ «Запоріжвогнетрив» - на 8,5%,
- ПАТ «Інтерпайп Нижньодніпровський трубопрокатний завод » - на 4,2%,
- ПрАТ «Нікопольський завод феросплавів» - на 2,9%.

Ускладненим був, як і раніше, доступ трудового колективу до інформації про фінансовий стан та результати діяльності підприємства, яка необхідна для співпраці,

залучення працівників до участі в управлінні підприємством та підвищення їх зацікавленості в ефективній роботі підприємства. Як і раніше, недоступність квартальної фінансової звітності підприємств негативно впливає на процес колективних переговорів та контроль профспілковою стороною виконання досягнутих домовленостей **(п.2.4 виконується частково)**.

Профспілка сумлінно поставилася до виконання зобов'язань **п. 2.6**. Дії ЦК ПМГУ на протязі минулого року, як і у 2016 році, були спрямовані на вирішення проблем членів Профспілки та проблем ГМК як в цілому, так і його окремих підприємств, що зачіпають соціально-економічні інтереси трудових колективів.

Виконуючи зобов'язання **п.2.7**, фахівці Профспілки надавали рекомендації і консультації щодо економічних і юридичних аргументів профспілкової сторони при підготовці до колективних переговорів, проведенні аналізу стану виконання колективних договорів, а також при виникненні спірних питань щодо виконання норм колективних договорів і Галузевої угоди.

З різних причин мали місце недоліки колективно-договірного та локального регулювання праці, зокрема, відсутність деяких основних зобов'язань Галузевої угоди у колективних договорах підприємств (ПАТ «Арселор Міттал Кривий Ріг», ПрАТ «ЦГЗК», Філія «Вільногірський гірничо-металургійний комбінат» ДП «Об'єднана гірничо-хімічна компанія», ПрАТ «ІнГЗК», ПрАТ «ПівнГЗК», ТОВ «Електросталь», ТОВ «Метінвест-Маріупольський ремонтно-механічний завод», ПрАТ «Новотроїцьке рудоуправління», ПАТ «Часівоярський вогнетривкий комбінат», ПрАТ «Дружківський завод металевих виробів», ПрАТ «Дніпровський КХЗ», ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат», ПАТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат», ПрАТ «ЄВРАЗ Южкокс», ПрАТ «ММК імені Ілліча», ПАТ «Нікопольський завод феросплавів», ТОВ «Інтерпайп Ніко Тюб», ПАТ «ДТЗ», ПАТ «Запорізький завод феросплавів», ТОВ «ЗТМК», ПрАТ «Укрграфіт», ПрАТ «Дніпроспецсталь», ДП «УХІН», ПрАТ «Харківський метизний завод» та інш.), **хоча деякі з цих зобов'язань виконуються** (ТОВ «МЗ «Дніпросталь», ПрАТ «Дніпроспецсталь», ПАТ «Нікопольський завод феросплавів», ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат» та інш.), **та невиконання чи часткове виконання окремих норм Галузевої угоди** (ПрАТ «ЄВРАЗ Южкокс», ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат», ТОВ «Електросталь», ПрАТ «Дружківський завод металевих виробів», ПАТ «ІнГЗК», ПАТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат», Філія «Вільногірський гірничо-металургійний комбінат» ПАТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія», ТОВ «Інтерпайп Ніко Тюб», ПрАТ «Дніпровський КХЗ», «ПАТ «Нікопольський завод феросплавів», ПрАТ «Харківський метизний завод», ПАТ «Запорізький завод феросплавів», ПрАТ «Укрграфіт», ПрАТ «Дніпроспецсталь», ТОВ «ЗТМК», ПАТ «Арселор Міттал Кривий Ріг» та інш.).

Деякі роботодавці ухилилися від визначення відповідно до п.2.19 ГУ у колективних договорах обсягів професійного навчання працівників та загальної суми витрат на ці цілі (ПАТ «Арселор Міттал Кривий Ріг», ТОВ «Інтерпайп Ніко Тюб», ПАТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат», ТОВ «Метінвест-МРМЗ» та інш.), окремі роботодавці не забезпечили виконання норми п.2.20 ГУ щодо забезпечення здійснення підвищення кваліфікації працівників не рідше ніж один раз на 5 років **(пп.2.19, 2.20 виконані частково)**.

Профспілкова Сторона виконувала зобов'язання щодо проведення навчання профспілкових кадрів і активу з питань трудового законодавства **(п. 2.22)**. Відповідна інформація оприлюднювалася на лекціях та семінарах, круглих столах, у профспілкових, корпоративних та місцевих газетах, журналі «Ваше доверие», інформаційних бюлетенях, по радіо, телебаченню, на сайтах ЦК та територіальних комітетів, стендах профспілкових організацій, де надаються консультації членам профспілки та розміщується інформаційний та роз'яснювальний матеріал.

У 2017 році на підприємствах ГМК правовою інспекцією праці проведено 413 перевірок дотримання законодавства про працю **(п. 2.24)**. Кількість виявлених порушень трудових прав працівників склала 1 841 (у 2016 році їх було 1 362). Під час проведення перевірок виявлено порушення трудових прав 17 081 працівника. Профспілкою надано

16 656 консультацій з правових питань. Складено від імені профорганізацій та членів профспілки 238 позовних заяв та інших процесуальних документів. Уповноважені представники профспілок здійснювали в судах представництво інтересів 12 працівників. На користь працівників винесено 108 судових рішень. Всього за результатами перевірок роботодавцям направлено 610 подань про усунення виявлених порушень, за зверненнями профспілок роботодавцями усунуто 942 порушення.

Перевірки, проведені у минулому році Правовою інспекцією праці Профспілки металургів і гірників України показали, що **поряд з іншими негативними явищами у сфері господарської діяльності підприємств мають місце порушення трудового законодавства** стосовно звільнення та переведення (17,7% виявлених порушень), робочого часу (більше 25% виявлених порушень), часу відпочинку (20% виявлених порушень), оплати праці (15,2% виявлених порушень), змін істотних умов праці, гарантій і компенсацій та інш. У 2017 році у порівнянні з 2016 роком значно зросла кількість виявлених порушень та чисельність працівників, права яких порушено. При цьому це відбувається на тлі зменшення чисельності працюючих на підприємствах ГМК. Виявлені порушення щодо конкретних осіб переважно усуваються, але, на жаль, дотримання трудового законодавства правилом не стало.

Так, при перевірці головним правовим інспектором праці (Дніпропетровська ОП) Дніпропетровського трубного заводу виявлені наступні порушення: при звільненні не проводився повний розрахунок з працівником (порушення ст. 116 КЗпП); накази про зміну режиму роботи підприємства не погоджувались з профкомом (порушення ст. 247 КЗпП); заробітна плата за час відпустки не виплачувалась за три дні до початку відпустки (порушення ст.115 КЗпП); не видавались накази про суміщення посад та їх оплату (порушення ст.105 КЗпП) та інш. За результатами перевірки складено акт та внесено подання керівнику підприємства з вимогою усунути виявлені порушення, яке було виконано.

Протягом кількох місяців впродовж минулого року мала місце несплата за лікарняними листками у ТОВ «АСКОМ СЕРВІС». Профком первинної профспілкової організації ПрАТ «МК «Азовсталь», який діє на «АСКОМ СЕРВІС», неодноразово звертав увагу на це порушення, але підприємством не проводились заходи, які б вказували на бажання роботодавця усунути зазначені порушення. Тоді профком звернувся до регіонального відділення Фонду соціального страхування для прийняття відповідних заходів. Згідно роз'яснень Фонду всі заявки підприємства на оплату лікарняних були вчасно профінансовані, а затримка виникла з причини накладення арешту на рахунки підприємства. Фонд висунув вимогу підприємству врегулювати це питання, після чого лікарняні листки були оплачені.

Дуже багато порушень, а саме - несвоєчасна виплата зарплати при наданні відпустки, затримка виплати та відсутність індексації заробітної плати, виплата заробітної плати один раз на місяць, оформлення на роботу за цивільно-правовим договором та інше - допускається у ТОВ «АСКОМ СЕРВІС», яке виконує непрофільні роботи на ПрАТ «МК «АЗОВСТАЛЬ» (Донецька область). Вимоги профкому щодо цього ігноруються, тому провести відповідну перевірку неможливо. Організовано звернення працівників до Державної служби з питань праці. Із повідомлення Головного управління Держпраці в Дніпропетровській області (по місцю реєстрації підприємства) не можливо було дослідити повноту нарахування заробітної плати, оформлення трудових відносин та виплати мінімальних гарантій з оплати праці із-за створення підприємством перешкод, шляхом приховування інформації, ненадання відомостей нарахування заробітної плати та інших документів. За результатами перевірки було складено акт, внесено припис та передано матеріали для застосування фінансових санкцій на підприємство в розмірі 320 000 грн.

У 2017 році сторона власників, зазвичай, не доводила до профспілкових комітетів інформацію щодо планів проведення на підприємстві реструктуризації, корпоративізації, санації та не забезпечувала гласність і прозорість при здійсненні зазначених процедур. При порушенні справи про банкрутство (ДП «Дирекція КГЗКОР», ПАТ «Дніпропетровський трубний завод», ПрАТ «Завод напівпровідників»), зупинки

підприємства (ПАТ «Кременчуцький сталеливарний завод») сторона власників практично не враховувала пропозиції профспілкової сторони щодо здійснення заходів, спрямованих на недопущення або пом'якшення негативних соціальних наслідків (**п. 2.26 не виконувався**).

Не в повному обсязі виконувалися зобов'язання за пунктами 2.27 – 2.28, зокрема щодо інформування профспілкових комітетів про рішення, що прийняті наглядовими радами акціонерних товариств. У переважній більшості роботодавці також не сприяли участі профспілкових представників у засіданнях наглядових рад, незважаючи на те, що чинний Закон України «Про акціонерні товариства» таку можливість передбачає.

Профспілкова сторона виконувала свої зобов'язання за п. 2.32 Галузевої угоди – працівникам підприємств, щодо яких порушена справа про банкрутство, роз'яснювались їх права і надавалась відповідна правова допомога. У разі порушення справи про банкрутство підприємства профспілкова сторона сприяла поданню його працівниками, профспілковим комітетом заяв до суду щодо стягнення заборгованості із заробітної плати та профспілкових внесків, а також делегувала своїх представників для участі у зборах та комітеті кредиторів.

Особливу увагу сторони Угоди приділяли виконанню зобов'язань **розділу III «Оплата і нормування праці»**.

У 2017 році рівень середньої заробітної плати по всіх переділах ГМК України зріс у порівнянні з 2016 роком. При цьому більш значно, ніж середня зарплата, зросла на фоні зменшення чисельності працюючих продуктивність праці трудових колективів, зокрема, металургійної підгалузі.

Так, на підприємствах, які добувають металеві руди, середня зарплата склала 9442,1 грн. або 129,4% проти 2016 року;

- на підприємствах з виробництва коксу та коксопродуктів - 8989,8 грн. або 134,6%;

- на металургійних підприємствах (у цілому) – 9118,2 грн. або 123,3%,

у тому числі:

- у чорній металургії – 9587,8 грн. або 121,5%,

- на трубних підприємствах - 8314,1 грн. або 137,6%,

- у кольоровій металургії та виробництві дорогоцінних металів – 7717,7 грн. або 138,5%.

Виконується на більшості підприємств ГМК **норма п.3.2.1 ГУ** по тарифу 1 розряду (105% прожиткового мінімуму), яка поряд з іншими зарплатними нормами ГУ направлена на забезпечення росту заробітної плати.

Частково виконується п.3.5 ГУ щодо забезпечення частки основної заробітної плати у розмірі не менше 60% у загальній середньомісячній заробітній платі.

Зобов'язання п.3.6 ГУ щодо щорічного росту середньої заробітної плати темпами, не меншими ніж 18% на базі підвищення ефективності виробництва, **виконується майже на 85% з тих підприємств ГМК, що охоплені моніторингом ЦК ПМГУ, у 2016 році таких підприємств було не більше 70%**. Досягнуті темпи росту заробітної плати на більшості підприємств становлять більше ніж 25-30% при індексі інфляції за 2017 рік 114,4%.

Найвищий рівень середньої зарплати у 2017 році досягнутий у ТОВ «Металургійний завод «Дніпросталь» - 15234 грн., ПАТ «Запоріжсталь» - 12999 грн., ТОВ «Миколаївський глиноземний завод» - 12260 грн., ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат» - 12104 грн. Зниження рівня середньої зарплати у 2017 році у порівнянні з 2016 роком відбулося лише на ДП «Діпропром» м. Запоріжжя (0,9%).

При цьому **не всі колективні договори відповідно до п.3.6 ГУ містять зобов'язання щодо щорічного росту середньої заробітної плати**.

За звітний період не вдалося зменшити загальну **заборгованість підприємств галузі по заробітній платі**. Навпаки, вона зросла - якщо сума відповідного боргу станом на 1 січня 2017 року складала **15,3 млн грн.**, то станом на 1 січня 2018 заборгованість по зарплаті вже **склала 25,4 млн грн.** Це стосується, зокрема, 5 підприємств - ПАТ «Дніпропетровський трубний завод», ПАТ «Запорізький виробничий алюмінієвий

комбінат», Державного підприємства «Завод порошкової металургії» (м. Бровари), ПАТ «НДПІ «Механобрчормет» (м. Кривий Ріг) та ПАТ «Дніпрометробуд» (м. Дніпро).

Профспілка сумлінно виконувала свої зобов'язання щодо проведення навчання профспілкових кадрів і активу з питань оплати та нормування праці, розрахунків вартості робочої сили, індексації грошових доходів тощо (**п.3.17**). Фахівці ЦК ПМГУ провели низку семінарів та оперативно інформували профактив про зміни законодавства з означених питань, надавали членським організаціям відповідні рекомендації.

Виконуючи зобов'язання **п.3.18**, фахівці Центрального та територіальних комітетів ПМГУ здійснювали експертну оцінку змін до колективних договорів та їх проектів, контролювали їх відповідність Галузевій угоді та чинному законодавству.

Аналіз виконання **розділу IV «Робочий час та час відпочинку»** свідчить про те, що **пп.4.1 - 4.8 виконуються частково**.

За наявними в ЦК ПМГУ даними станом на 01.01.2018 чисельність працівників, які знаходились в оплачуваному простоті, склала 1220 чол., з них – 952 чол. з оплатою у 2/3, 268 – 100% тарифної ставки. Найбільша кількість з них припадає на підприємства Донецького (187 чол., з них - 45 з оплатою у 2/3, 142 – 100% тарифної ставки), Дніпропетровського (818 чол., з них 818 – з оплатою у 2/3 тарифної ставки) та Запорізького (215 чол., з них 89 – з оплатою у 2/3, 126 – 100% тарифної ставки) регіонів.

В режимі скороченого робочого часу працювали 2010 чол., з них у Дніпропетровському регіоні – 520, Криворізькому – 154, Запорізькому – 1004, Донецькому – 52, інших регіонах - 280.

У неоплачуваному простоті знаходилися 2125 чоловік (їх кількість порівняно з 2016 роком значно зросла – в ньому вона склала 665 чоловік).

Аналіз виконання зобов'язань **розділу V «Охорона праці і здоров'я працівників»** свідчить про те, що за 2017 рік на підприємствах галузі **кількість нещасних випадків із смертельним наслідком зменшилася до 21 (на 19,2%) – у 2016 році їх було 26**.

Кількість групових нещасних випадків залишилася на рівні 2016 року – 5.

У 2017 році в порівнянні з 2016 роком рівень загального виробничого травматизму знижений незначно - з 400 нещасних випадків до 397 (на 0,7%).

Кількість випадків професійних захворювань зменшилася з 303 у 2016 році до 206 у 2017 році.

П. 5.3 виконується. Норми безкоштовної видачі спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту для працівників металургійної та гірничодобувної промисловості затверджені Держгірпромнаглядом України.

У колективні договори підприємств галузі включені зобов'язання щодо здійснення заходів з охорони праці, зміцнення здоров'я, профілактики загальної і професійної захворюваності, медичного обслуговування працівників і ветеранів праці, але їх фінансування проводиться не в повному обсязі (**п. 5.4 виконаний частково**).

На окремих підприємствах замість проведення детального аналізу нещасних випадків і планування на його основі витрат на заходи для запобігання нещасним випадкам витрачають кошти на виконання другорядних заходів, які не мають прямого впливу на зниження рівня виробничого травматизму та істотне поліпшення умов праці.

П.5.5 виконується частково. Більшість роботодавців реалізують норму пункту 5.5 Галузевої угоди, якою передбачене проведення атестації робочих місць.

Впродовж усього 2017 року Профспілці довелося вести жорстку боротьбу з необгрунтованим рішенням по скороченню переліку професій у списках №1 і №2, яка завершилася затвердженням Постанови КМУ №479 від 04.07.2017р. «Про внесення змін у Списки №1 і №2, затверджені постановою Кабінетом Міністрів України №461 від 24.06.2016 р.». ЦК ПМГУ і далі продовжує роботу з відстоювання прав трудящих на пільгове пенсійне забезпечення за роботу в шкідливих і тяжких умовах праці щодо

повернення професій майстрів на гарячих ділянках виробництва до зазначених Списків.

П. 5.6 виконаний частково. На більшості підприємств галузі виконується норма ГУ щодо встановлення витрат на охорону праці в розмірі не менше 0,6% від суми реалізованої продукції. При цьому встановлений законом розмір обов'язкових витрат на охорону праці на рівні не менше 0,5 відсотка від фонду оплати праці за попередній рік є серйозною і, на жаль, досі невирішеною проблемою, відносно якої ЦК ПМГУ неодноразово у минулому порушував відповідні питання перед державними органами. З урахуванням високого рівня зношеності основних фондів на підприємствах ГМК України такий законодавчий обсяг фінансування профілактичних заходів з охорони праці є замалим і негативно вплине на стан охорони праці і рівень виробничого травматизму в галузі.

П.5.9 виконувався частково. Не на всіх підприємствах розроблені та запроваджені системи заохочення підрозділів і окремих працівників за плідну роботу в галузі охорони праці.

П.5.11 виконується. Проводиться періодичний медичний огляд працівників, а також щорічний медичний огляд працівників, що знаходяться на диспансерному обліку.

Пункти 5.12 - 5.16 на переважній більшості підприємств **виконуються**.

П.5.17 виконується частково. Не на всіх підприємствах надається інформація про витрати на охорону праці.

Пункти 5.18 і 5.19 на переважній більшості підприємств **виконуються**.

Фахівці з питань охорони праці Профспілки здійснюють громадський контроль за створенням на підприємствах здорових і безпечних умов праці, станом виробничого середовища і дотриманням вимог діючого законодавства з охорони праці **відповідно до вимог пункту 5.20**; представники профспілкових комітетів беруть участь у розслідуванні нещасних випадків на виробництві і розробці заходів щодо їх усунення **відповідно до пункту 5.21**.

Відповідно до пункту 5.22 проводиться навчання профспілкового активу з питань охорони праці, надаються консультації та безоплатна правова допомога працівникам та сім'ям постраждалих на виробництві.

Розділ VI «Соціальний захист і задоволення духовних потреб»

П.6.1 – виконується частково. Деякі підприємства не здійснюють (ПАТ «ДТЗ», ПрАТ «ІСТА-ЦЕНТР» та інш.) або здійснюють не в обсязі, визначеному нормою Угоди, виплату одноразової допомоги при виході на пенсію (ТОВ «Інтерпайп Ніко Тьюб», ДП «Укрдїпромет», ТОВ «ЗТМК» та інш.).

П.6.3 виконується. На більшості підприємств і організацій Профспілки існують спортивні команди, які беруть участь у заводських, обласних і Робітничій спартакіадах ПМГУ.

У 2017 році була проведена вже 27 Робітничих спартакіад, в якій взяла участь 21 команда підприємств галузі та майже 900 спортсменів.

П.6.7 виконується. Норма ГУ щодо виділення коштів на харчування дітей та виплату зарплати персоналу дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, які знаходяться на баласі підприємства, а також на придбання дитячих новорічних подарунків виконується.

У зв'язку з ускладненням економічної ситуації в державі та фактичним «заморожуванням» нею у 2016 році пенсійної реформи, профспілкова сторона тимчасово не здійснювала інформаційну роботу щодо запровадження недержавного пенсійного забезпечення та залучення працівників і роботодавців до участі у Гірничо-металургійному професійному пенсійному фонді (**п.6.19 не виконувався**).

Розділ VII «Робота з молоддю»

П.7.1 виконується частково. На деяких підприємствах не надається або надається інколи фінансова допомога молодим подружжям, що вперше взяли шлюб, молодим працівникам при поверненні на підприємство після закінчення строкової

служби у лавах Збройних сил України, у тому числі у зв'язку з тим, що у деяких випадках така норма передбачена в колективному договорі не в повному обсязі або взагалі не передбачена (зокрема, в ПАТ «ІнГЗК», ПрАТ «Великоанадольський вогнетривкий комбінат», ПАТ «Нікопольський завод феросплавів», ПрАТ «Дніпровський КХЗ», ПАТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат», ПАТ «Інтерпайп Дніпропетровський Втормет», ДП "Український державний науково-дослідний вуглехімічний інститут (УХІН)" та інш.).

Пункти 7.6 та 7.7 виконуються. У всіх профкомах профактивісти займаються роботою з молоддю, при профкомах обрані молодіжні комісії. ЦК ПМГУ, територіальні комітети Профспілки, профкоми регулярно проводять зустрічі та семінари з молодими профактивістами, в яких останні приймають активну участь.

Молодь бере участь у виборних органах профспілки.

П.7.11 виконується. На підприємствах професійне навчання молоді знаходить підтримку і фінансування як з боку адміністрації, так і з боку профкому. Працівники підприємств беруть участь у науково-практичних конференціях, конкурсах профмайстерності, круглих столах та в інших заходах. Практично на всіх підприємствах проводяться конкурси по професіях, при цьому вони стосуються не лише основних спеціальностей. На підприємствах і територіях, де діють організації Профспілки, проводяться огляди художньої самодіяльності.

П.7.13 виконується частково. Для молодих фахівців на підприємствах діють спеціалізовані програми, зокрема, «Програма адаптації й розвитку молодих фахівців ПАТ «ІнГЗК», «Молодь Південного ГЗК», «Школа-ВУЗ/ПТУЗ-КЗРК» і т.п.

Розділ VIII «Гарантії діяльності і дотримання прав професійної спілки»

П.8.4 і 8.5 виконуються. Членські профспілкові внески своєчасно утримуються і перераховуються профкомам, заборгованості із профспілкових внесків з виданої зарплати немає.

П.8.6 виконується частково. Загальна сума коштів, що перераховані профспілковим комітетам на культурно-масову, фізкультурну та оздоровчу роботу у 2017 році, - 359,8 млн. грн., що на 9,9 млн. грн. менше, ніж у 2016-му. Не всі роботодавці здійснюють відрахування профкомам на культурно-масову, фізкультурну та оздоровчу роботу у розмірі 0,5% від фонду оплати праці підприємства (ПАТ «Комінмет», ПАТ «Покровський ГЗК», ПАТ «ДТЗ», ДП «Кривбасшахтозакриття», ПрАТ «Великоанадольський вогнетривкий комбінат», ПАТ «Часовоярський вогнетривкий комбінат» та інш.), а колективними договорами деяких підприємств розмір зазначених відрахувань не встановлений або встановлений нижче за норму, передбачену Угодою (ПАТ «Комінмет», ТОВ «Металургійний завод «Дніпросталь», філія «Вільногірський гірничо-металургійний комбінат» Державного підприємства «Об'єднана гірничо-хімічна компанія», ПАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат», та інш.).

Розділ IX «Соціальне партнерство»

Нагальною проблемою сторін ГУ, яка потребує вирішення, є ведення продуктивного соціального діалогу між сторонами на рівні галузі.

На виконання п.9.8 Угоди щодо проведення навчання з проблем, які можуть бути вирішені Сторонами Угоди шляхом соціального діалогу, ЦК ПМГУ було продовжено проведення визнаної активом Профспілки корисною модульної програми навчання «Школа профспілкових переговорників: підготовка і ведення колективних переговорів».

Відділ соціально-економічної роботи ЦК ПМГУ